

Sygn. akt II K 389/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w II Wydziale Karnym, w składzie

Przewodniczący :SSR Katarzyna Zabuska,

Protokolant : stażysta Wioleta Olewińska,

z udziałem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Krzysztofa Górskiego,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 czerwca 2016r., 05 lipca 2016r., 13 września 2016r. oraz 06 grudnia 2016 r.

sprawy

J. A., syna P. i M. z domu T., urodzonego (...) w G.,

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 22 sierpnia 2014 r. oraz w dniu 19 marca 2015 r. w O. w oddziale (...) S.A. przy ul. (...) w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawicieli wymienionej firmy co do faktycznych możliwości wywiązania się z warunków umów (...) oraz co do faktu zatrudnienia i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienioną firmę na łączną kwotę w wysokości 13 000 zł.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

II. w dniu 8 stycznia 2015 roku w O., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Bank (...) S.A. z siedzibą we W. w kwocie 73140 zł., poprzez posłużenie się nierzetelnym zaświadczeniem o zatrudnieniu i dochodach w firmie (...) z/s w W., które miało istotne znaczenie dla uzyskania kredytu i wprowadzenie w błąd co do faktu zatrudnienia oraz osiągniętych dochodów, a tym samym zamiaru wywiązania się z umowy o kredyt gotówkowy nr (...),

tj. czyn z art. 297§1 kk w zb. z art. 286§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

I. oskarżonego **J. A.** w ramach zarzucanego mu w punkcie I a o czynu uznaje za winnego tego, że:

a/ w dniu 22 sierpnia 2014 r. w O. w oddziale (...) S.A. przy ul. (...), wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawiciela wymienionej firmy co do faktycznych możliwości wywiązania się z warunków umowy (...) oraz co do faktu zatrudnienia i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienioną firmę na kwotę 4.000 złotych, czyn ten kwalifikuje z art. 286 § 1 kk i za to z mocy powołanego przepisu skazuje go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

oraz tego, że:

b/ w dniu 19 marca 2015 r. w O. w oddziale (...) S.A. przy ul. (...), wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawiciela wymienionej firmy co do faktycznych możliwości wywiązania się z warunków umowy (...) oraz co do faktu zatrudnienia i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienioną firmę na kwotę 9.000 złotych, czyn ten kwalifikuje z art. 286 § 1 kk i za to z mocy powołanego przepisu skazuje go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego **J. A.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie II a o czynu z art. 297§1 kk w zb. z art. 286§1 kk w zw. z art. 11§2 kk z tym ustaleniem, że doprowadził on do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Bank (...) S.A. z siedzibą we W. na kwotę 60.000 złotych i za to z mocy powołanych przepisów skazuje go a na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk łączy orzeczone wobec oskarżonego J. A. kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierza karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 4 (czterech) lat;

V. na podstawie art. 46 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego Bank (...) S.A. z siedzibą we W. poprzez zapłatę kwoty 60.000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych;

VI. na podstawie art. 627 k.p.k. i art. 2 ust.1 pkt 4 i art. 6 ustawy z dnia 23.06.1973r. (Dz.U. z 1983r. Nr 49, poz.223 z późn.zm.) o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości, w tym opłatę w kwocie 300 (trzysta) złotych.

Sygn. akt II K 389/16

Na podstawie art. 423 § 1a k.p.k. zakres uzasadnienia ograniczono do rozstrzygnięcia o karze.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 07 grudnia 2016 r. wydanym w sprawie II K 389/16 uznał oskarżonego J. A.

w ramach zarzucanego mu w punkcie I a o czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk za winnego tego, że:

a/ w dniu 22 sierpnia 2014 r. w O. w oddziale (...) S. A. przy ul. (...), wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawiciela wymienionej firmy co do faktycznych możliwości wywiązania się z warunków umowy (...) oraz co do faktu zatrudnienia i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienioną firmę na kwotę 4.000 złotych, tj. czynu z art. 286 § 1 kk,

oraz tego, że:

b/ w dniu 19 marca 2015 r. w O. w oddziale (...) S. A. przy ul. (...), wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd przedstawiciela wymienionej firmy co do faktycznych możliwości wywiązania się z warunków umowy (...) oraz co do faktu zatrudnienia i doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wymienioną firmę na kwotę 9.000 złotych, tj. czynu z art. 286 § 1 kk.

Wskazany wyrokiem uznano oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie II a o czynu z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk polegającego na tym, że:

w dniu 8 stycznia 2015 roku w O., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Bank (...) S. A. z siedzibą we W. w kwocie 73140 złotych, poprzez posłużenie się nierzetelnym zaświadczeniem o zatrudnieniu i dochodach w firmie (...) z/s w W., które miało istotne znaczenie dla uzyskania kredytu i wprowadzenie w błąd co do faktu zatrudnienia oraz osiągniętych dochodów, a tym samym zamiaru wywiązania się z umowy o kredyt gotówkowy nr (...),

z tym jednak ustaleniem, że doprowadził on do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Bank (...) S. A z siedzibą we W. na kwotę 60.000 złotych.

Wymierzając karę oskarżonemu Sąd miał na uwadze całokształt okoliczności zarówno łagodzących jak i obciążających, w szczególności stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez niego czynów i stopień winy. Sąd uwzględnił również cele zapobiegawcze i wychowawcze kary w stosunku do sprawcy, a ponadto potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego czynów jest znaczny. Za taką oceną przemawia przede wszystkim sposób i okoliczności działania, zaplanowany, przemyślany i konsekwentnie realizowany zamiar sprawcy. Oskarżony występował o kredyty podając w składanych wnioskach nieprawdziwe dane, w tym co do wysokości osiągniętych dochodów. Nadto, załączał nierzetelne zaświadczenia o zatrudnieniu, które miały gwarantować przyznanie kredytu we wnioskowanej wysokości. Zaświadczenie o zatrudnieniu było weryfikowane poprzez wykonanie telefonu do fikcyjnego pracodawcy i potwierdzenie zatrudnienia. Pracownikowi (...) oskarżony okazał rachunek z banku z potwierdzeniem wpłaty wynagrodzenia oraz rachunki potwierdzające miejsce zamieszkania. Taki stopień zorganizowania świadczy o wysokim stopniu premedytacji nakierowanym na realizację przestępczego celu. Oskarżony, który od 2012 r. jest osobą bezrobotną znalazł w ten sposób łatwy sposób zarobkowania. Niewątpliwie działał on wspólnie i porozumieniu z inną osobą. Nie sposób jednak uznać, iż pełnił w opisanym procederze rolę podrzędną. Podkreślić należy, iż podpisywał on dokumenty przedstawione mu przez współnika. Zdawał sobie jednak sprawę z ich znaczenia. Działał w celu doprowadzenia instytucji (...) oraz Banku (...) S. A. z siedzibą we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Jako okoliczność łagodzącą należało przyjąć, dotychczasową niekaralność oskarżonego.

Uwzględniając powyższe okoliczności w ocenie Sądu, kary jednostkowe pozbawienia wolności są adekwatne do wagi czynów i właściwości sprawy. Przy wymiarze kar jednostkowych Sąd miał na uwadze wysokość niekorzystnego rozporządzenia mieniem, do jakiego oskarżony doprowadził wskazanymi poszczególnymi czynami pokrzywdzonych.

Łączność przedmiotowa i podmiotowa popełnionych czynów, ich ilość, waga, uzyskane z każdego z nich środki, przemawiają za orzeczeniem wobec oskarżonego kary łącznej z zastosowaniem metody częściowej absorpcji w wysokości określonej w punkcie III wyroku.

W ocenie Sądu, okoliczności popełnienia zarzucanych oskarżonemu czynów pozwalają na wywiedzenie pozytywnej prognozy kryminologicznej względem oskarżonego i warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Okres próby w wymiarze 4 lat pozwoli na weryfikację postawy oskarżonego i będzie wystarczający dla osiągnięcia celów orzeczonej kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa i skłonienia oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego. Zapewni także możliwość realnego działania w celu wywiązania się z obowiązku naprawienia szkody i spłaty zobowiązań. Oskarżony jest osobą niekaraną. W ocenie Sądu kara pozbawienia wolności wymierzona w systemie bezwzględny była by w okolicznościach sprawy nieuzasadnioną okolicznościami represją.

Sąd orzekł o obowiązku naprawienia szkody, kierując się klauzulą antykumulacyjną. Jak wynika z poczynionych ustaleń, pokrzywdzony (...) Sp. z o.o. skierował roszczenie wynikające z umów o numerach (...) na drogę postępowania cywilnego. Sąd Rejonowy w Bielsku Białej w dniu 29 września 2015 r. wydał nakaz zapłaty o sygn. akt I Nc 4984/15, który został w dniu 19 listopada 2015 r. opatrzony klauzulą wykonalności. Należało zatem uznać, iż o roszczeniu majątkowym wynikającym z popełnienia przez oskarżonego przestępstw opisanych w punkcie I prawomocnie orzeczono.

Sąd nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego Banku (...) S. A. z siedzibą we W.. W tym zakresie roszczenie wynikające z przestępstwa nie było przedmiotem rozpoznania w innej sprawie. Sąd orzekający zobowiązany był zastosować przepisy odnoszące się do obowiązku naprawienia szkody w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 r. jako korzystniejsze dla sprawcy. Pojęcie szkody wynikającej z przestępstwa było rozumiane według wskazanych przepisów w rozumieniu ustawy obowiązującej przed 1 lipca 2015 r.

W doktrynie podnosi się, że obowiązek naprawienia szkody oznacza, że chodzi tu jedynie o naprawienie rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa i tylko w zakresie dotąd niezrekompensowanym. Zatem nie jest dopuszczalne przy ustalaniu jej rozmiarów, uwzględnianie następstw tego czynu, a więc takich elementów szkody, które nie wynikają bezpośrednio z zachowania sprawcy, czy też bezpośrednich skutków jego przestępnego zachowania, co tym samym wyklucza możliwość uwzględniania tu odsetek (tak już np. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1971 r., VI KZP 81/70, OSNKW 1971, z. 10, poz. 144, a także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1994 r., WR 75/94, OSNKW 1994, z. 7-8, poz. 46, z dnia 4 lutego 2002 r., II KKN 385/01, LEX nr 53028, z dnia 15 kwietnia 2002 r., II KKN 387/01, LEX nr 52943, czy z dnia 9 lipca 2008 r., II KK 137/08, LEX nr 436369; zob. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 grudnia 2011 r., II Aka 233/11, LEX nr 1147594). Podobne stanowisko reprezentowane jest zresztą na gruncie takiego obowiązku, ale orzekanego w oparciu o art. 46 k.k. (zob. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2009 r., V KK 124/09, LEX nr 519632, czy wyrok z dnia 1 lutego 2011 r., III KK 243/10, LEX nr 784276). Stanowisko to aprobowane jest także przez doktrynę prawa karnego (zob. np. Z. Sienkiewicz [w:], Kodeks karny. Komentarz, O. Górniok [red.], Warszawa 2006, s. 150, A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2010, s. 163-164, M. Szewczyk [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, A. Zoll [red.], Warszawa 2012, t. I, s. 716-717). – vide Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. akt II KK 4/14

Z tego względu należało na oskarżonego nałożyć obowiązek naprawienia szkody jedynie w takim zakresie, w jakim doszło do wyrządzenia rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z popełnienia przestępstwa.

W konsekwencji wysokość szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie II a o została określona jako kwota, którą Bank rzeczywiście wypłacił oskarżonemu tj. 60 000 złotych. Pozostała suma wskazana we wniosku o naprawienie szkody obejmowała m.in. koszty ubezpieczenia oraz odsetki. W ocenie Sądu należy podzielić przytoczony pogląd Sądu Najwyższego i przyjąć, że kwoty te stanowią zarobek banku i nie należy ich utożsamiać ze szkodą wynikającą bezpośrednio z przestępstwa z art. 286 § 1 kk. Podkreślić należy, iż szkodę we wskazanym rozumieniu może stanowić jedynie taka suma, którą pokrzywdzony faktycznie rozporządził przekazując ją oskarżonemu, a nie spodziewane zyski pokrzywdzonego w postaci odsetek lub kwota ubezpieczenia, albowiem nie wynikają one bezpośrednio z zachowania sprawcy. Niezaspokojonych roszczeń w tym zakresie pokrzywdzony może dochodzić na drodze postępowania cywilnego.

Sąd zasądził od oskarżonego koszty sądowe w całości uznając, iż jego sytuacja materialna i osobista nie uzasadnia zwolnienia od ich poniesienia.